

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи

Віталій КОБЕЦЬ

« 18 » 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Факультет	біології, географії та екології
Кафедра	ботаніки
Галузь знань	09 Біологія
Освітня програма	Біологія
Спеціальність	091 Біологія,
Курс	2
Ступінь вищої освіти	магістр
Форма навчання	денна

Херсон 2020-2021 н.р.

Програма розроблена:

1. Мельник Р.П., доцент, кандидат біологічних наук
2. Гасюк О.М., доцент, кандидат біологічних наук
3. Мойсієнко І.І., професор, доктор біологічних наук
4. Карташова І.І., доцент, кандидат педагогічних наук
5. Загороднюк Н.В., доцент, кандидат біологічних наук
6. Шкуропат А.В., доцент, кандидат біологічних наук

Затверджена на засіданні кафедри ботаніки
Протокол від «8» 09 2020 року № 2
Завідувач кафедри [підпис] Іван МОЙСІЄНКО
«8» 09 2020 року

Вступ

Виробнича практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка проводиться для студентів денної форми навчання II курсу спеціальності 091 Біологія. Практика проводиться в 3 семестрі та її тривалість складає 8 тижнів.

Базою проходження практики студентів-магістрантів є випускова кафедра – кафедра біології людини та імунології та кафедра ботаніки.

Всі завдання, що передбачені програмою виробничою практики магістрантами виконуються на базі академічних груп студентів I, II та III курсів. Виробнича практика є важливою частиною навчально-виховного процесу, в ході якого відбувається безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що отримують студенти на заняттях, з практичною діяльністю студентів в якості педагогів. Це дозволяє, з одного боку, закріпити й поглибити знання теорії, а з іншого – набути вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи.

Мета та завдання

Метою виробничої практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду.

Виробнича практика є складовою професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою даної практики є закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вдосконалення знань, необхідних для роботи у закладах вищої освіти, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

Основні завдання практики:

- поглиблення і розширення теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики;
- формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних і методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення вмінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування вмінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- виховання в магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК01. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК05. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

СК02. Здатність формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів на прикладі різних рівнів організації живого із використанням математичних методів й інформаційних технологій.

СК03. Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.

СК04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.

СК05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.

СК06. Здатність прогнозувати напрямки розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій.

СК07. Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації.

СК8. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.

СК9. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень.

ПР3. Здійснювати злагоджену роботу на результат у колективі з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів.

ПР4. Розв'язувати складні задачі в галузі біології, генерувати та оцінювати ідеї.

ПР5. Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.

ПР9. Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.

ПР10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії.

ПР11. Проводити статистичну обробку, аналіз та узагальнення отриманих експериментальних даних із використанням програмних засобів та сучасних інформаційних технологій.

ПР12. Використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач біології за невизначених умов і вимог.

ПР 13. Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.

ПР14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.

Додатково для освітньо-професійних програм:

ПР15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР16. Критично осмислювати теорії, принципи, методи з різних галузей біології для вирішення практичних задач і проблем. .

Зміст практики

Зміст практики включає базові питання з фундаментальних дисциплін біології, загальної та прикладної методики навчання, знання з педагогіки та психології юнацького віку. А саме, актуальні проблеми викладання біологічних дисциплін у ЗВО в світлі вимог Болонської системи освіти, реалізація виховних завдань для формування наукового світогляду, патріотичного виховання на прикладах видатних наукових постатей у даних галузях, сприяння гуманізації, естетизації, екологізації особистості.

Основні види і форми роботи магістрантів

1. Навчальна робота:

- проведення практичних і лабораторних занять;
- проведення консультацій для студентів 1-2 курсів з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами 1-2 курсів;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- перевірка контрольних робіт, що передбачені робочим навчальним планом.

2. Науково-методична робота

- ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами і навчально-методичними комплексами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- вивчення наукової методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу;
- розробка конспектів семінарських, практичних лабораторних занять;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- впровадження інноваційних форм і методів навчання;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
- виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.

3. Науково-дослідна робота

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань випускної кваліфікаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти "магістр";
- виконання експерименту для написання випускної кваліфікаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти "магістр";- оформлення тексту випускної кваліфікаційної роботи;
- підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника випускної кваліфікаційної роботи.

4. Організаційно-виховна робота

- ознайомлення з планом організаційно - виховної роботи факультету, кафедри;
- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурних підрозділів університету;
- участь у роботі засідань кафедри факультету;
- складання психолого-педагогічної характеристики на студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату студентської групи) (для педагогічних спеціальностей);
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора (тьютора) академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі.

Конкретний зміст практики затверджується на засіданні кафедри біології людини та імунології, кафедри біології.

Список рекомендованої літератури Загально-методичні

1. «Концепція Нової української школи» (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р., №988).
2. Закон про вищу освіту // Освіта. - 6 вересня 2014 р.
3. Закон про освіту // Освіта. - 05 вересня 2017 р.
4. Закон України «Про внесення змін і доповнень до закону УРСР «Про освіту» // Голос України, 25 квітня 1996 р.
5. Закон про вищу освіту // Освіта. - 20-27 лютого 2002 р.
6. Болюбаш Я.Я. Доповідна записка про проведення педагогічного експерименту щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації // Вища школа. 2003. - № 4-5. - С.113-115.
7. Верзилин Н.М. Проблема методики преподавания биологии. - М.: Педагогика, 1974. - 222 с.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. - 384 с.

Фахові

1. Ганонг Вильям Ф. Фізіологія людини: Підручник/Пер. з англ. - Львів: БаК, 2002. - 784с.
2. Гуминский А.А. и др. Руководство к лабораторным занятиям по общей и возрастной физиологии. - М.: Просвещение, 1990. - 239с.
3. Казаков В.Н., Леках В.А., Тарапата Н.И. Физиология в задачах: учебное пособие. М: Феникс, 1996. - 409с.
4. Кубатько Б.И. Физиология человека и животных. В двух частях - Херсон, 2000.
5. Общий курс физиологии человека и животных. В двух томах./ А. Д. Ноздрачев, И. А. Батуев и др. - М.: Высшая школа, 1991.
6. Основні поняття і визначення з курсу фізіології людини і тварин / Макарчук М.Ю., та ін. - К.: Фітоцентр, 2003. - 144 с.
7. Физиология человека. В трех томах. Пер. с англ./Под ред. Р. Шмидта и Г. Тевса. - М.: Мир, 1996.
8. Физиология человека: Учебник / В двух томах. / В.М. Покровский, Г.Ф. Коротько, В.И. Кобрин и др.; Под ред. В.М. Покровского, Г.Ф. Коротько. - М.: Медицина, 1998.
9. Чайченко Г.М. та ін. Фізіологія людини і тварин: Підручник. - К.: Вища школа, 2003. - 463с.
10. Яновський І.І., Ужако П.В. Фізіологія людини і тварин. Практикум: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1991. - 175с.
11. Ярослав С.Ю., Ананенко М.Т. Практикум по фізіології людини і тварин. - К.: Вища школа, 1976. - 380с.
12. Анатомия человека: В двух томах. Под ред. М.Р. Сапина. - 4-е изд., стереотипное. - М.: Медицина, 1997. - 544 с.
13. Свиридов А.Н. Анатомия человека. - Киев: Вища школа. Головное изд-во, 1983. - 359 с.
14. Аносов І.П., Хоматов В.Х. Анатомія людини у схемах. К.: Вища школа, 2002. - 191 с.
15. Бажора Ю.І., Пішака В.П. Медична біологія. Вінниця: Нова книга, 2004. - 656с.
16. Иваницкий М.Ф. Анатомия человека (с основами динамической спортивной морфологии): Учеб. для ин-тов физ. культуры. - М, ФиС, 1985. - 539 с.
17. Коляденко Г. І. Анатомія людини. К.- Либідь, 2001. - 348 с.
18. Курепина М.М., Ожигова А.П., Никитина А.А. Анатомия человека: Учеб. Для высш. учеб. заведений. - М. Туманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003. - 384 с.

19. Липченко В.Я., Самусев Р.П. Атлас анатомии человека: Классическая учебная литература. - М.: «Альянс-В», 1998. - 320 с.
20. Сапин М.Р., Билич Г.Л. Анатомия человека. - М.: Издательский Дом ОНИКС: Альянс-В, 1999. – 632 с.
21. Свиридов О. І. Анатомія людини. К.: Вища школа, 2001.-372 с.
22. Старушенко Л.І. Анатомія та фізіологія людини. - К.: Здоров'я, 2003. - 336 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних

Магістерська практика є завершенням вивчення дисциплін «Педагогіка вищої школи», «Методика навчання біології», «Методика викладання біологічних дисциплін у ЗВО». Під час практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності і закріпити навички професійної педагогічної підготовки, здобуті впродовж вивчення вищезгаданих дисциплін та спецкурсів. Під час підготовки до лекцій, лабораторних, та практично-семінарських занять студентам необхідно консультуватись з керівником практики та провідними викладачами курсу, які нададуть чіткі методичні рекомендації щодо їх організації та проведення, забезпечать необхідними методичними матеріалами, в тому числі в електронному вигляді.

Рекомендації щодо дій магістранта на базі практики:

Упродовж **першого тижня** магістрант:

- 1) отримує настанови на випускаючих кафедрах;
- 2) закріплюється за академічною групою, на базі якої виконує навчальну, науково-методичну, науково-дослідну та організаційно-виховну роботу з практики, знайомиться з документацією з асистентської практики (завдання-звіт, індивідуальне завдання, графіком роботи), вивчає документацію кафедри – план роботи, програми, методичне забезпечення відповідних дисциплін кафедри, індивідуальний план викладача кафедри, положення про кураторство і складає на цій основі індивідуальний план практики, який обов'язково затверджується груповим керівником;
- 3) з'ясовує наявність і відповідність засобів навчання змісту навчальної дисципліни та інших форм роботи зі студентами (знайомство з обладнанням навчальних аудиторій, методичних кабінетів, музеїв, бібліотек тощо);
- 4) ознайомлюється з напрямками роботи науково-дослідних лабораторій кафедри, з роботою навчально-методичного кабінету;
- 5) отримує індивідуальне завдання від керівника практики;
- 6) відвідує всі лекції провідного викладача з відповідної дисципліни та заняття практичного модуля всього потоку; відвідує всі заняття у закріпленій академічній групі з метою вивчення контингенту академічної групи.

Протягом **другого-шостого тижнів** магістрант:

- 1) активно виконує всі види робіт асистента кафедри: відвідує всі лекції провідного викладача з дисципліни та заняття студентів-практикантів, здійснює самоаналіз та аналіз проведених занять;
- 2) виконує всю роботу асистента у закріпленій академічній групі;
- 3) проводить заняття практичного модуля за розкладом; здійснює роботу в межах самостійного модуля (проведення занять, розробка планів, складення конспектів занять, розробка тестових завдань для підсумкового контролю тощо), готує та проводить індивідуальні заняття зі студентами;
- 4) добирає та виготовляє відповідну наочність, веде облік оцінок у журналі під наглядом провідного викладача дисципліни від кафедри, виконує завдання щодо методичного вдосконалення навчальної дисципліни, бере участь у роботі засідань кафедри факультету;
- 5) проводить організаційну роботу у закріпленій академічній групі в якості куратора; складає психолого-педагогічну характеристику на колектив академічної групи,

виконує групове та індивідуальне завдання з фаху, оформлює випускну магістерську роботу, веде документацію.

На **останньому тижні** практики магістрант оформлює документацію з практики, готується до заліку і підсумкової конференції.

Магістрант працює не менше 6 годин на день.

Для реалізації основної мети асистентської практики магістранти повинні виконати вище зазначені завдання з наступних дисциплін, приблизний розрахунок яких зазначено надалі:

- «Анатомія людини» (I курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини));

- «Гістологія з основами ембріології» (I курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини));

- «Біофізика» (I курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини));

- «Цитологія» (II курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини));

- «Фізіологія людини і тварин» (III курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія));

- «Ботаніка» (I курс, спеціальність 091 Біологія, 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини))

Перед кожним заняттям магістрант зобов'язаний представити конспект для узгодження з ведучим викладачем даної дисципліни, що є допуском до проведення даного заняття.

Під час виробничої практики повинні бути оцінені наступні види робіт:

1. проведення лабораторних робіт з визначеної дисципліни,
2. самоаналіз проведеного заняття та аналіз проведених занять іншими магістрантами,
3. складання контрольних тестів з визначеного викладачем модулю дисципліни,
4. виконання робіт в межах модулю самостійної роботи: проведення заняття, розробка дидактичних матеріалів, створення контрольного блоку тощо,
5. проведення засідання проблемної групи на кафедрі,
6. виготовлення та впорядкування начально-методичного забезпечення навчальної дисципліни,
7. оформлення «Вступу» до випускної магістерської роботи,
8. проведення кураторської години,
9. складання психолого-педагогічної характеристики на студентський колектив.

Питання до заліку

1. Чи вдалося реалізувати робочу програму з обраної дисципліни під час проходження педагогічної практики?
2. Наскільки зміст залікового заняття відповідав вимогам програми, чи були допущені відхилення? Якщо так, то чи були вони необхідними, чи випадковими?
3. Оцініть оптимальність змісту заняття (об'єм, складність, науковість тощо).
4. Чи вдалося на заліковому занятті звернути увагу на формування загальнологічних умінь аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки; спеціальних умінь і навичок ставити досліди, проводити спостереження, працювати з роздатковим матеріалом, загальнонаукових умінь працювати з текстом і позатекстовими компонентами підручника? Якщо ні, то визначте причини невиконання цих вимог програми.
5. Вирішення основних освітніх, виховних і розвиваючих завдань заняття. Подумайте, чи правильно були визначені завдання залікового заняття?
6. Чи вдалося Вам пов'язати завдання залікового заняття із завданнями попередніх і наступних занять? Як саме?

7. Чи була досягнута основна мета залікового заняття?
8. Обґрунтування обраної структури і методичних прийомів ведення залікового заняття.
9. Виявіть взаємозв'язок між метою залікового заняття, його типом і етапами.
10. Чи вдалося вам витримати заплановану структуру залікового заняття? Якщо ні, то чим це обумовлено?
11. Як вам вдалося при повторенні навчального матеріалу попереднього заняття продовжити формування провідних ідей курсу на заліковому занятті чи повторення було організовано на репродуктивному рівні?
12. Чи використали ви основні положення поетапного формування понять при поясненні завдання на заліковому занятті?
13. Чи була можливість реалізувати міжпредметні зв'язки на заліковому занятті? Як ви їх реалізували?
14. На якому рівні було організовано закріплення і узагальнення вивченого матеріалу залікового заняття?
15. Чи відповідав обсяг і характер домашнього завдання на заліковому занятті віковим особливостям студентів?
16. Чи було направлено домашнє завдання проведеного заняття на закріплення основних питань теми, що вивчалася?
17. Чи забезпечить виконання домашнього завдання проведеного заняття більш якісне вивчення матеріалу наступного уроку?
18. Які методи і методичні прийоми були застосовані на кожному етапі проведеного заняття? Чи сприяли дібрані методи вирішенню завдань кожного етапу заняття?
19. Аналіз діяльності студентів на заліковому занятті.
20. Які форми організації навчально - пізнавальної діяльності студентів на проведеному уроці (індивідуальні, групові, колективні) були використані і чому? Скільки студентів одержали оцінки за урок?
21. Як враховувалися особливості академічної групи, рівень розвитку студентів при плануванні і вирішенні завдань залікового заняття?
22. Як здійснювався диференційований та індивідуальний підхід до студентів під час проведення залікового заняття? Чи були моменти на занятті, коли студенти лише пасивно були присутні на ньому?
23. Чи були втрати робочого часу на проведеному занятті? Чому це відбулося? Що необхідно зробити на наступному занятті для виправлення цього недоліку?
24. Використання основного навчального обладнання. Чи вдалося вам ефективно використати обладнання, що є в кабінеті під час проведення залікового заняття? Як ви використовували?
25. Які заняття та інші форми організації навчання були проведені під час проходження педагогічної практики? Які заняття були найефективнішими і завдяки чому?
26. Які виникали труднощі у підготовці і проведенні занять під час проходження педагогічної практики та їх причини?
27. Які ефективні форми й методи навчання використовувалися під час практики.
28. Які були виготовлені засоби навчання під час проходження педагогічної практики.
29. Яка була проведена позакласна робота під час проходження педагогічної практики, її аналіз.

Методи та форми контролю

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами виробничої практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується

рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Вимоги до звіту

Після закінчення виробничої практики магістрант оформлює документацію на залік і здає:

- 1) груповому керівнику
 - завдання-звіт роботи магістранта;
 - 2 конспекти залікових занять;
 - розробка окремих розділів з навчально-методичного комплексу обраної дисципліни індивідуальне завдання – примірник «Вступу» до магістерської роботи, затверджений науковим керівником.
- 2) методисту з педагогіки
 - методичну розробку кураторської години;
 - психолого-педагогічну характеристику на студентський колектив академічної групи.

Критерії оцінювання

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю (див. таблиці 1, 2).

Таблиця1

Загальна шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем практики і проводиться після закінчення практики (3-й семестр навчання). Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і умінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику (див. таблицю 2).

Таблиця2

Шкала підсумкового залікового модульного контролю

№	Вид діяльність студента-практиканта	К-ть балів
1.	Загальне оформлення ведення педагогічного щоденника та звіту з практики	0-10
2.	Психолого-педагогічний розділ практики	0-20
3.	Виховна робота: допомога куратору у окремих видах діяльності	0-5
4.	Позитивний відгук керівника від вищого навчального закладу з фаху «відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	20 15 10 0
5.	Складання диференційованого заліку	0-40
9.	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції (фотозвіт, відеоабо медіа презентація)	0-5
10.	Всього	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Рейтингове оцінювання поточного контролю

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається, як це представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
15-11	добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики

10-6	задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
5-0	незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються, як це показано в таблиці 4.

Таблиця 6

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
10-8	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст відбиває результати виконання основних завдань практики
7-5	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст не повністю відбиває результати виконання основних завдань практики
4-2	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно у відповідності з вимогами, а зміст приблизно відбиває результати виконання основних завдань практики
1-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не відбивають результатів проходження практики або вони відсутні

Підсумковий заліковий модульний контроль

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів. Вона визначається у відповідності з даними таблиці 4.

Таблиця 4

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту про практику

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-0	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.